

Az MSZOSZ VI. Kongresszusának programja 2006-2010

A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének meghatározó célja a társadalmi-gazdasági felzárkóztatás az Európai Unióhoz, a munkavállalók a pályakezdők és a nyugdíjasok életminőségének javítása.

Célunk középtávon, hogy a 2007-től rendelkezésre álló, bővülő európai források felhasználása, a befektetések ösztönzése a minőségi munkahelyek számának jelentős növekedését, a foglalkoztatás bővülését és biztonságát, a jövedelmek uniós szinthez közelítését eredményezze.

I.

Az életminőség javításáért, a jobb és biztonságosabb emberi életért

1. A foglalkoztatás bővítését tarja az MSZOSZ az elkövetkezendő időszak legfontosabb gazdasági és szociális céljának. Legfőbb törekvésünk, hogy minden munkát kereső találjon a végzettségének megfelelő munkahelyet. Ezért olyan tudatos és aktív foglalkoztatáspolitikát, ágazatpolitikákat, adó,- járulék- és monetáris politikát, oktatáspolitikát követelünk, amelynek prioritása a versenyképes és bővülő foglalkoztatás feltételeinek megteremtése. A foglalkoztatás érdemi bővülése a stabilizáció eredményeinek megőrzéséhez is nélkülözhetetlen.

Szükséges a munkaerőpiac belső szerkezeti problémáinak a figyelembe vétele az eszközök és programok kidolgozásakor. Az MSZOSZ a hátrányos helyzetű csoportoknak nagyobb munkahelyi védelmet és javuló elhelyezkedési lehetőséget követel. Az alacsony foglalkoztatási arányú térségekben és az ágazatokban külön foglalkoztatási programokat kell kialakítani, alapvetően az uniós fejlesztési forrásokra alapozva.

Az ország 2007-2013-as fejlesztési terve vezérfonalának a foglalkoztatás bővítésének kell lennie. Az MSZOSZ minden eszközzel fellép azért, hogy a jelentős uniós fejlesztési pénzek ne folyjanak el hatástalanul a foglalkoztatás szempontjából. Kezdeményezzük, hogy a támogatások odaítélésénél a támogatott vállaljon garanciát hosszabb távon a foglalkoztatás bővítésére, de legalább szinten tartására. A foglalkoztatási feltételnek a közbeszerzéseknél is szempontként kellene szerepelnie. Az MSZOSZ fellép azért is, hogy részesüljön előnyben az a vállalkozás, amely magyar munkaerőt alkalmaz.

Az MSZOSZ nem általában a foglalkoztatás bővítésében, hanem a legális és minőségi munkahelyek számának a növekedésében érdekelt. Ennek érdekében támogatunk – és saját eszközeinkkel segítünk – minden olyan kezdeményezést, amely a fekete foglalkoztatás megszüntetését, a viszonyok törvényessé tételét eredményezi. Minőségi munkahelynek és méltányos foglalkoztatásnak azt tartjuk, ha olyan új munkahelyek jönnek létre, amelyek hosszú távra jelentenek biztonságot és megfelelő munkakörülményeket a munkavállalók számára. Vitatjuk azt az egyre terjedő állítást, hogy a foglalkoztatás bővítése a nem tipikus, a munkavállalók kiszolgáltatottságára építő, őket bizonytalanságban tartó, időszakos foglalkoztatási formákkal érhető el.

2. A foglalkoztathatóság javításához, a munkahely megőrzéséhez és a gazdaság növekedéséhez egyaránt kiemelt fontosságú az emberi erőforrás minőségének folyamatos javítása. Ennek legfontosabb eszköze az iskolarendszerű és az iskolán kívüli szakképzés, a továbbképzés, az egész életen át tartó tanulás.

A szakképzésnek, továbbképzésnek, az átképzésnek sokkal jobban kell igazodnia a munkaerőpiac igényeihez. A munkavállalók alkalmazkodóképességének erősítése szempontjából meghatározó, hogy a tanulás lehetősége mindenki számára elérhető legyen.

A szakszervezetek fontosnak tartják a szakképzés és a szakmunka presztizsének helyreállítását.

Az egész életen át tartó tanulást pályaorientációs és pályatanácsadási szolgáltatás kiépítésével, munkaidő-kedvezményrel kell támogatni állami szinten. Vissza kell állítani a képzési célú adókedvezményeket

A vállalati szakképzési hozzájárulást a mikro- és a kisvállalkozások az eddiginél lényegesen nagyobb mértékben fordíthassák saját munkavállalóik képzésére, előzetes engedélyeztetés nélkül.

A szakszervezetek törekedjenek arra, hogy a képzéstámogatási feltételek legyenek a kollektív szerződések részei, beleértve a Munka Törvénykönyve szerint megkötendő tanulmányi szerződési feltételeket is. Az Ágazati Párbeszéd Bizottságok szorgalmazzák képzési irányelvek kidolgozását, kezdeményezzék, hogy a gazdasági szervezetek készítsenek képzési terveket az alkalmazottakra, vagy azok csoportjára vonatkozóan.

3. Szűnjön meg a bérek alulértékelése, legyen értékén megfizetve a valós teljesítmény!

A hazai teljesítményektől elmaradnak a bérek. A reáljövedelmek dinamikus növekedése ellenére a hazai bérszínvonal az EU tizenötök bérének 1/3-át, az EU huszonötökének mintegy 40 %-át éri csak el. Jelentősek az ágazatok közötti bérkülönbségek. Ugyanazért a munkáért eltérő béreket fizetnek az ország különböző fejlettségű térségeiben. A fizikai munkások jelentős része az országos bérnövekedésből alig érzékelt valamit. Szakmunkások tízezrei a minimálbért alig meghaladó jövedelmet kapnak.

Az ország növekedése nem alapozható az alacsony bérköltségekre. Az MSZOSZ a stabilizáció és a gazdasági növekedés időszakában egyaránt kitarthat, hogy **a bérfelzárkózás szükséges és indokolt.** A tisztességes munkával keresett béreknek fedezniük kell a munkavállalók és családjuk tisztességes megélhetését; ezért kezdeményezzük az Európai Szociális Karta tisztességes bérekről szóló 4. cikkelyének ratifikálását. Olyan keresetnövekedésre van szükség, amely nem csupán inflációkövető, hanem a teljesítményeken alapul, azok dinamikájával legalább megegyező ütemben fejlődik. Az MSZOSZ mindent megtesz azért, hogy a 2007-es stabilizációs évben se csökkenjen a bérek vásárlóértéke a vállalkozásoknál.

A munkavállalóknak fontos mind a bérek bruttó mértékének, mind a vásárlóértékének a növekedése.

Az MSZOSZ kezdeményezi a munkavállalók által fizetett közterhek csökkentését, amint azt az államháztartás helyzete lehetővé teszi. Kiáll az igazságos közteherviselés érdekében a többkulcsos személyi jövedelemadó és a minimálbér adómentessége mellett, valamint azért, hogy az átlagkeresetet ne érintse a legmagasabb adókulcs.

A bérpolitikában továbbra is kiemelt szerepe lesz a minimális bérnek. Célunk, hogy a minimálbér nettó értéke érje el legalább a mindenkori létminimum szintjét. Az MSZOSZ ragaszkodik a hároméves minimálbér-megállapodás megtartásához. A többelemes, garantált bérminimumok rendszerét hosszabb távon is fenn kell tartani.

A bérek felzárkózásának fontos eszköze a bérmegállapodások, a kollektív szerződések körének a kiszélesítése. A közeljövőben továbbra is fontos szerepe lesz a munkahelyi megállapodásoknak és az országos bérajánlásnak, de növelni kell az ágazati tarifális megállapodások számát is. Az MSZOSZ kiáll a béren kívüli juttatások és a munkavégzéshez kapcsolódó adókedvezmények rendszerének megerősítéséért, bővítéséért. Különösen fontos az adójóváírás értékmegőrző emelése, növelni kell az étkezési támogatás adómentességének a mértékét, és megőrizni az üdülés, a munkába járás, a beiskolázás kedvezményeit. Fellépünk a nyugdíj- és egészségbiztosítások korábbi kedvezményeinek visszaállításáért.

Meg kell erősíteni a bérek kifizetésének garanciáit. A bérgarancia rendszerében olyan változtatásokat támogatunk, amelyek valódi védelmet nyújtanak a törvényekben és kollektív szerződésekben megállapított keresetek és végkielégítések kifizetésére. Valóra kell váltani azt az ígéretet, hogy fizetési nehézség esetén az állam vállalja át a járandóságok haladéktalan kifizetését, és utána hajtja be azt a vállalkozásoktól.

4. Változtatni kell a munka világa törvényein annak érdekében, hogy ellensúlyozni lehessen a munkáltatói erőfölényt. Az MSZOSZ változatlanul indokoltan tartja és támogatja a munka világot szabályozó törvények, köztük a Munka Törvénykönyve olyan tartalmú módosításait, amelyek a munkavállalók helyzetének javulását, valamint a kollektív szerződések elterjedését, munkavállalókat védő tartalmuk erősödését eredményezik. A kormányzati ciklus végéig el kell érni a munkaszüneti napok számának eggyel való bővülését és a munkaközi szünet beépülését a munkaidőbe. A gyakorlatban is garantálni kell a munkaidőre és a pihenőidőre vonatkozó szabályok betartását, a heti két pihenőnap megőrzését, s legalább a vasárnap általános pihenőnapkénti biztosítását. Fokozottabb védelmet kell biztosítani a munkaviszonyuk megszüntetése ellen a gyermekszülés, illetve kisgyermekgondozás miatti tartós távollét után munkahelyükre visszatérő szülők számára. A munkáltatók személyében munkajogi jogutódlással történő változás esetén a munkavállalók számára egyetértési (ellentmondási) jogot kell kikötni az új munkáltatónál történő továbbfoglalkoztatásukhoz.

A munkajogi szabályok változtatásával egyszerűbbé és gyorsabbá kell tenni a munkaügyi jogviták intézését, minden törvényes eszközzel elő kell segíteni, hogy a munkáltatók erőfölényükkel ne élhessenek vissza, illetve ilyen magatartás számukra az érzékelhető hátrányok miatt ne lehessen kifizetődő; helyette legyen előnyös a munkahelyeken a kollektív szerződés megkötését is figyelembe vevő, rendezett munkaügyi kapcsolat kialakítása és fenntartása. Az MSZOSZ minden eszközzel törekszik a munkaügyi jogszabályok betartására, továbbá a fekete és szürke foglalkoztatás és a munkaerő-kölcsönzéssel való visszaélések visszaszorítására. Örökdik azon, hogy foglalkoztatásban a határozatlan időre kötött, teljes munkaidős munkaszerződések maradjanak a jellemzők, s a rugalmasabb foglalkoztatási formák ne a már munkaviszonyban állók helyzetének rontását, hanem a munkalehetőségek bővítését szolgálják.

Az MSZOSZ fellép a szakszervezeti jogok érvényesülésének további erősítéséért, a választott tisztviselők megvédéséért, s a munkavállalók védelme érdekében törekszik a szakszervezeti képviselési jog bővítésére. Kezdeményezi a munkaügyi ellenőrzés hatékonysága és a szakszervezetekkel való együttműködése erősítését, célul tűzve ki, hogy a szakszervezetek az ellenőrző szervezet regionális szervezetei egységeinél is kapjanak intézményes beleszólási lehetőséget az ellenőrzési folyamatba.

5. A minőségi munkahely biztonságos és mentes az egészségi ártalmaktól.

A dolgozó ember egészségének és testi épségének védelme valamennyiünk közös ügye. A munkahelyi halálos balesetek, súlyos sérülések megtörténte elfogadhatatlan, mert megelőzhető lenne.

Fokozott figyelmet kell fordítani a munkavédelmi szabályok betartására és betartatására, erősíteni kell az ellenőrzések preventív jellegét. **El kell érni, hogy minden munkahelyen, ahol erre a törvény lehetőséget ad, válasszanak a szakszervezetek által jelölt munkavédelmi képviselőket.** A Munkavédelmi Törvény módosításának kezdeményezésével kötelezővé kell tenni a munkavédelmi képviselő választást a Munka Törvénykönyve hatálya alá nem tartozó intézményeknél is, egyben ki kell terjeszteni a kötelező munkavédelmi képviselő választást a legalább 20 főt foglalkoztató kisvállalatokra is. Tovább kell fejleszteni a munkavédelmi érdekegyeztetés rendszerét.

Az MSZOSZ a jövőben hangsúlyosabban kívánja képviselni a munkavédelemhez kapcsolódó munkavállalói érdeket, részt kíván venni a következő öt évre szóló a Munkavédelem Országos Programja kidolgozásában. Továbbra is ösztönözni kell a kormányzati szerveket az önálló munkahelyi balesetbiztosítási rendszer mielőbbi bevezetésére. Tovább kell fejleszteni a hatósági ellenőrzést, megteremtve a foglalkozás-egészségügy hatékonyabb felügyeletét.

A szakszervezeti tisztségviselők képzésénél az oktatás tematikájában kapjon kiemelt szerepet a munkavédelemmel összefüggő érdekvédelmi feladatok, valamint a munkavédelmi érdekegyeztetés törvényi lehetőségeinek ismertetése

6. Esélyegyenlőség – egyenlő bánásmód: a szakszervezet tevékenységének alapvető értéke.

Az MSZOSZ fontosnak tartja az Egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény érvényesítését. Kiemelt fontosságúnak tekintjük a fogyatékkal élők, a 40 év felettiek, a munkaerőpiacról már hosszú ideje kívül rekedtek, a földrajzilag kedvezőtlen helyzetű településeken élők, és nem utolsósorban a nők hátrányos helyzetének pozitív irányú változtatását. Az esélyegyenlőségre való törekvésnek érvényesülnie kell az MSZOSZ és tagszervezeteinek tevékenységében mind az országos, mind az ágazati érdekegyeztetésben. El kell érni, hogy a munkahelyeken „Esélyegyenlőségi terv” készüljön, amely terjedjen ki többek között a munkafelvétel, foglalkoztatás, bérfelzárkóztatás, szakmai előmenetel, szakmai képzés terén meglévő diszkrimináció megszüntetésére, a hátrányos helyzetek mérséklésére. Az MSZOSZ fontosnak tartja, és delegáltjai révén mindent megtesz azért, hogy az Országos Érdekegyeztető Tanács Esélyegyenlőségi Bizottsága, valamint a Kormány mellett létrehozott Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségének Tanácsa érdemi munkát végezzen.

7. Szociális kérdések

Az Európai Unió tagjaként különösen fontos kérdésként kezeljük a kirekesztés elleni küzdelmet, a társadalmi integrációt. Csak a megélhetést garantáló bérek mellett érhető el az, hogy megszűnjön a munka melletti szegénység. Folytatni kell a munkahelyi szociális intézmények megerősítését, bővítését. Különösen fontosak a munkahelyi étkeztetés, az üdülés, a munkába járás, az iskolakezdési támogatás adómentességgel alátámasztott kedvezményei, valamint az önkéntes nyugdíj- és egészségpénztári támogatások. Elengedhetetlennek tartjuk az adómentes étkezéshez nyújtott támogatások mértékének növelését. Vissza kell állítani az önkéntes nyugdíjpénztári és egészségpénztári támogatásokhoz nyújtott kedvezményeket és ösztönözni további elterjedésüket a vállalkozások körében. Az MSZOSZ ösztönzi és segíti, hogy minél szélesebb körben

szabályozzák a munkahelyi kollektív szerződésekben a munkahelyi szociális és béren kívüli juttatásokat, beleértve a jogosultak körét, a juttatások fajtáját és mértékét.

Az ártámogatások leépítésével egyidejűleg szociális tarifákat kell bevezetni a legfontosabb lakossági szolgáltatások körében. Fontosnak tartjuk, hogy a szociális juttatásoknál a rászorultság elve érvényesüljön. Tovább kell növelni a gyermeknevelési támogatások értékét. Támogatjuk a fiatalok és a gyermekes családok kedvezményes első lakáshoz jutását, és egy szociális lakásépítési program megvalósítását

A szegénység elleni küzdelem legfontosabb eszköze a munkalehetőségek biztosítása. Az MSZOSZ kiáll a gyermekszegénység felszámolása érdekében. Hathatós segítség kell ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű családokból induló gyermekek is tehetségüknek megfelelő képzettséget szerevezve be tudjanak illeszkedni a munka világába.

8. Meg kell teremteni a biztonságot, nyugodt idős kor feltételeit.

Az MSZOSZ alapfeltételnek tartja a nyugdíjrendszerrel kapcsolatban a stabilitást és kiszámíthatóságot, a nyugdíjak értéknövelését valamint az esélyegyenlőség garantálását. Hangsúlyozza, hogy a minden munkavállalót érintő nyugdíjrendszer reformjának kidolgozásába be kell vonni a szakszervezeteket, különösen ami a korhatárt, az előrehozott öregségi nyugdíjat és az induló nyugdíjak megállapításának változásait illeti. A korkedvezményes nyugdíjazás rendszerét korszerűsíteni kell, de fenn kell tartani a jövőben is.

Az MSZOSZ továbbra is együttműködik a korábban megállapított nyugdíjak korrekciós programjának végigvitelében. Elvi alapállásnak kell tekinteni, hogy a nyugdíjat a nyugdíjasok aktív korban végzett értékteremtő munkája, járulékfizetése alapozza meg, ezért szükséges a nyugdíjak reálértékének megőrzése, valamint annak a gazdasági lehetőségekkel alátámasztott, azzal arányban lévő növelése.

9. Az MSZOSZ alapértéknek tekinti a szociális párbeszédet országos, ágazati, regionális és munkahelyi szinten.

Az érdekegyeztetés három- és kétoldalú fórumain az MSZOSZ és a szövetséget alkotó tagszervezetek az elmúlt évekhez hasonlóan a jövőben is kezdeményező és meghatározó szerepet vállalnak. El kell érni, hogy a munkahelytől az országos szintekig csak a szakszervezetek érdemi részvételével születhessenek a munkavállalókat érintő döntések, intézkedések.

Rendezni kell a szociális párbeszéd országos, ágazati és területi – kistérségi, megyei és regionális – intézményeiben a részvételi és reprezentativitási feltételeket. A megállapodások megkötésében és megvalósításában bizonyíthatóan nagyobb szerepet vállaló szervezeteknek kell nagyobb súlyú képviselőket kapniuk.

Ismerjék el a társadalmi párbeszédben, a kollektív megállapodásokban a szakszervezetek szerepét azzal is, hogy részvételük arányának és súlyának megfelelően kapjanak feladataik ellátásához, működésükhöz normatív költségvetési, és az adórendszeren keresztüli támogatást.

Az Országos Érdekegyeztető Tanácsban ki kell alakítani az egyértelmű, a konföderációk valódi súlyát és felelősségét kifejező döntési mechanizmust.

Az Ágazati Párbeszéd Bizottságokban kell a munkavállalók foglalkoztatási viszonyait, béreit meghatározó megállapodásokat megkötni. A jövőben az ágazati, alágazati, szakágazati kollektív megállapodások és az ezeket kiegészítő munkahelyi megállapodások rendszerét kell kialakítani és megszilárdítani.

A szociális párbeszéd, a megállapodások rendszerének megszilárdítása és minőségi javítása érdekében meg kell teremteni a rendszer normatív finanszírozását, működési kereteként létre kell hozni egy Párbeszéd Központot.

Meg kell szilárdítani és a tapasztalatok alapján tovább kell fejleszteni a szakszervezetek részvételét a társadalombiztosítási alapok, az OMMF, a foglalkoztatási intézményrendszer ellenőrzésében. Az eddigieknél nagyobb szerepet kell kapniuk a fogyasztóvédelemben.

10. A szakszervezeteknek közérdekű szerepet kell vállalniuk a munkavállalói és állampolgári jogok érvényesülése, a kiszolgáltatottság megszüntetése érdekében.

A munkavállalók körében tapasztalható rossz közérzet, kiszolgáltatottság-érzés elsősorban abból ered, hogy az emberek úgy érzik: nincs biztonságban a munkahelyük, a kenyérkeresetük. Általános a munkahely elvesztésétől való félelem. Ráadásul ezt a helyzetet kihasználva a munkáltatók egy része a foglalkoztatás törvényeit, szabályait is megszegi, növelve ezzel a munkavállalók kiszolgáltatottságát.

A **jogsegélyszolgálat** általános, minden munkavállalót – köztük a volt és leendő munkavállalók és az átmenetileg munka nélkül levőket – érintő, országos megszervezését az MSZOSZ változatlanul, a korábbi évekhez hasonlóan szükségesnek tartja, a munkaügyi jogszabályok betartatása és a munkát végzők érdekei védhetősége érdekében. Ezt a közfeladatot részben állami pénzügyi segítséggel, a szakszervezeti szervezéssel, az állami irodahelyiségek igénybevétele útján szükséges haladéktalanul megszervezni.

A **munkavállalók foglalkoztatásának törvényességét**, a munkabiztonsági szabályok betartását a Munka Törvénykönyvében biztosított jogkörénél fogva minden szakszervezeti tisztségviselőnek és testületnek kötelessége ellenőrizni. Meg kell teremteni a szervezeti feltételét és lehetőségét annak, hogy az állami munkaügyi és munkabiztonsági ellenőrző hatóság és a szakszervezetek közös akciók és munkaprogramok alapján lépjenek fel a kirívó szabálytalanságok törvénysértések ellen.

Az MSZOSZ feladatának tekinti a munkavállalók **fogyasztói jogainak** védelmét. A fogyasztók jogainak és jólétének érvényesülése az unió alapértéke – ennek szellemében kívánjuk tevékenységünk részévé tenni a munkavállalók és családjaik fogyasztói jogainak képviselését. Elő kívánjuk mozdítani a fogyasztói léthez kötődő érdekek megjelenítését, az egészség, biztonság, a tudatosság szintjének emelését. Részesei akarunk lenni a fogyasztói jogokat illető jogalkotási folyamatoknak, az ellenőrzési mechanizmusoknak.

A munkavállalók és családjaik, a helyi és szélesebb közösségek életminősége szempontjából fontos a vállalatok társadalmi tudatosságának fejlődése. Az MSZOSZ ösztönző és támogató partnere minden olyan munkáltatói lépésnek, mely hozzájárul az élhetőbb környezet kialakításához. Hangsúlyozzuk, hogy a munkáltatók társadalmi felelősségvállalása nem helyettesítheti a rendezett munkaügyi kapcsolatokat, a kollektív megállapodások által kialakított kereteket – azt csak kiegészítheti.

II.

A Szövetség szervezetének és működésének fejlesztése

A szakszervezeti mozgalom jövője jórészt azon múlik, hogy mennyire tudja szervezetét és működését úgy alakítani, hogy képes legyen a munkavállalói érdekek hatékony védelmére,

megőrizni akcióképességét, mozgósítani tagságát és a szakszervezeten kívüli munkavállalókat, növelni társadalmi befolyását.

Vonzó jövőképet kell felmutatnunk, céljainkat, törekvéseinket markánsan megjelenítenünk a tagság, a társadalom előtt, és a különböző társadalmi rétegek igényeinek megfelelő működési formákra kell lehetőséget biztosítanunk.

1. A szakszervezetek önmagukat számolják fel, ha nem erősítik szervezettségüket, befolyásukat a foglalkoztatás szempontjából felfutó ágazatokban, ha nem tudnak alkalmazkodni az új foglalkoztatási formákhoz, a technológiai változásokhoz, ha nem tudnak – integráció útján – működőképes, nyomásgyakorlásra is képes ágazati szakszervezeteket létrehozni. A foglalkoztatási struktúrában végbemenő változásokat követnie kell a szakszervezeti szerveződésnek.

A szakmai, szervezeti együttműködés elősegítésére létrehozott részszövetségeket – az önkéntesség tiszteletben tartásával – meg kell őrizni, mert létrehozásuk célja: a távlatilag erős ágazati szakszervezetek létrehozása, változatlanul aktuális feladat. Ugyanakkor fel kell oldani a részszövetségek merev szervezeti kereteit. Lehetőséget kell biztosítani az érdeazonosság alapján kialakuló tagszervezeti együttműködésnek részszövetségen belül, a részszövetségek között, sőt, a konföderációs kereteken túlnyúlóan is. A részszövetségek a jövőben is keretei lehetnek a Szövetség vezető testületeibe történő delegálásnak, biztosítva a tagszakszervezetek arányos képviseletét a testületekben.

Meg kell állítani a taglétszám csökkenését, vissza kell szerezni a szakszervezetek iránti bizalmat. A közvélemény előtt modern, sikeres, szolgáltató szakszervezetként kell megjeleníteni. A tagszervezést, a szervezetépítést prioritásként kell kezelni szövetségi, ágazati és munkahelyi szinten.

Az MSZOSZ az országos és területi érdekegyeztetésben vállalt szerepével teremtsen olyan politikai környezetet, amely erősíti a kollektív érdekvédelem értékét, tudatosítja a munkavállalók érintettségét, érdekelttségét a szakszervezeti munkában.

A tagszervezés során reálisan számolni kell a gyorsan változó munkavállalói szükségletekkel, az ezen a területen is kialakuló, a pluralizmusból fakadó versennyel, az egyéni túlélési stratégiák felerősödésével.

A fiatalok megnyerése szempontjából fontos tényezővé vált a tanulói alapszervezetek működése, a munkaerő-piaci ismeretek oktatása a közép- és felsőoktatási intézményekben, általában a szakszervezetek és az oktatás intézményes kapcsolatrendszerének javítása. Segíteni kell az átjárást az iskolarendszerű szakképzés tanulói szervezeteiből a munkahelyi szakszervezeti alapszervezetekbe.

Meg kell őrizni és lehetőség szerint erősíteni pozícióinkat azokon a munkahelyeken, ahol jelenleg is működnek szakszervezetek, és a tagság érdekeinek eredményes képviselete felől kell nyitni a szakszervezeten kívüli munkavállalók felé. Segíteni kell a szerveződést szakszervezetmentes munkahelyeken.

A szervezetépítésben, a tagszervezésben meghatározó szerep hárul a munkahelyi tisztségviselőkre, a bizalmiakra, főbizalmiakra, alapszervezeti titkárokra. A szakszervezetek a jövőben is elsődlegesen a munkahelyeken szerveződnek, a szakszervezeti tisztségviselők leginkább ott tudnak személyes kapcsolatot kialakítani a szakszervezeti tagokkal és a nem

szervezett dolgozókkal. Ezért a munkahelyi tisztségviselők tevékenységének legyen állandó eleme a tagok megtartásáért, szervezéséért, a szervezet építéséért folytatott munka.

2. A működés szövetségi jellegének erősítése érdekében biztosítani kell valamennyi tagszervezet részvételi lehetőségét a döntések előkészítésében, a konzultációkban, az információk elérésében.

A vezetési struktúra újragondolása során szükséges a választott testületek működésének javítása. Az Elnökség tagjai vállaljanak nagyobb szerepet a szövetség képviseleti feladatainak ellátásában.

Valamennyi tagszervezet legyen cselekvő részese a Szövetségi Tanács munkájának.

A konzultációs lehetőségek szélesítése és az információáramlás gyorsítása érdekében vissza kell állítani a tagszervezet-vezetői értekezletek rendszerét.

3. Az MSZOSZ területi képviseletét a közigazgatásban végbemenő változások figyelembevételével kell átalakítani. Ki kell építeni a szövetség regionális munkaszervezetét és fokozatosan alkalmassá tenni a regionális érdekegyeztetési, képviseleti feladatok ellátására, a régiók törvényileg szabályozott közigazgatási és önkormányzati szervezeteivel való együttműködésre, a hazai és a nemzetközi pályázatokban való részvételre, valamint a megyei képviselők koordinálására.

A megyei szintű feladatokat az ágazati szakszervezetek tisztségviselőinek közreműködésével kell ellátni.

A kistérségekben fokozatosan létre kell hozni a Szövetség képviseletét, elsősorban a nagyobb alapszervezetekre építve, az ott dolgozó munkahelyi tisztségviselők megbízásával.

4. Egy jövőre orientált szakszervezet stratégiai célja tisztségviselőinek, tagságának felkészítése, oktatása. A szakszervezeti képzés hatókörének növelése érdekében egységes képzési rendszert kell felépíteni: a szövetségi központ és a tagszervezetek által szervezett képzések jobb koordinálásával, az erőforrások összehangoltabb felhasználásával. Biztosítani kell, hogy minden tisztségviselő rendelkezzen az érdekképviseleti munkához nélkülözhetetlen ismeretekkel és készségekkel.

Az MSZOSZ támogatja az ÉTOSZ önálló szakszervezeti oktatási intézménnyé történő fejlesztését. Támogatást biztosít az ÉTOSZ intézményi akkreditációjához, az oktatási infrastruktúra fejlesztéséhez.

5. Az MSZOSZ érdekelt az együttműködésben a szakszervezeti konföderációkkal.

A különféle, ismét és ismét felerősödő megosztási kísérletekkel szemben az elmúlt másfél évtizedben már többször megéltük, hogy a konföderációk egymás közötti versengése csak rombolta a szakszervezetek tekintélyét, tagvesztéssel járt, és növelte a konföderációk közötti bizalmatlanságot. Ezekből a korábbi tapasztalatokból végre le kell vonni a következtetéseket minden szervezetnek. MSZOSZ a közös érdekek mentén történő, kiegyensúlyozott partneri kapcsolatokat támogatja. Kezdeményezzük a közös szakmai együttműködést, a programokat, az akciókat, az együttes szervezeti fellépést.

Az MSZOSZ és tagszervezetei érdekeltek az országos és az ágazati szintű szociális párbeszéd fórumainak megerősítésében, a szakszervezetek és a munkaadók ágazati szintű autonóm fórumainak hatékony működtetésében.

6. Élni kell minden olyan lehetőséggel, amely segíti a munkavállalói értékszempontok megjelenítését a politikai intézményrendszer fórumain.

Az MSZOSZ, ahogy eddig, úgy továbbra is nyitott a párbeszédre, az álláspontok egyeztetésére minden parlamenti párttal, amely a szakszervezetek által vallott értékek mentén kész az együttműködésre, közösen vállalható programok kialakítására.

Fontos tanulsága az elmúlt éveknek, hogy nem elég, ha a pártkapcsolat leszűkül az országos vezetők közötti párbeszédre, a tisztségviselők, a megyei, városi testületek lehető legszélesebb párbeszédének kialakítására kell törekedni.

Meg kell vizsgálni a Szövetségi Tanács platformjainak működési tapasztalatait, és meghatározni jövőbeni szerepüket a pártkapcsolatok alakításában.

7. Az MSZOSZ kommunikációs stratégiájának alapvető célja, hogy kedvező irányban befolyásolja a szakszervezetek társadalmi megítélését. Törekedjen arra, hogy a szövetség érdekképviselői törekvései ismertek legyenek, és szélesebb körű hatást gyakoroljanak a társadalomra, a szakszervezeti tagokra és a nem szervezett munkavállalókra, valamint a nyugdíjasokra. Segítse elő, hogy a társadalom tagjai felismerjék az összefogásban, a szerveződésben, az érdekek közös megjelenítésében rejlő lehetőséget, hogy a szakszervezetek által is erősödjék a társadalmi szolidaritás.

A munkavállalókat és a nyugdíjasokat közvetlenül érintő kérdésekben az MSZOSZ legyen érzékelhetőbb hatással a társadalomban folyó viták tematizálására.

Az MSZOSZ és a tagszervezetek képe a nyilvánosságban legyen karakteresebb. Az érdekképviselői törekvések markánsabb megjelenítése és a szervezetszerűbb működés együttesen erősítse a tagság szakszervezeti identitását, növelje a szakszervezeti mozgalom társadalmi befolyását.

A feladat kettős: az egyik, hogy az MSZOSZ tartson kiegyensúlyozott és rendszeres kapcsolatot az országos, területi és helyi sajtó képviselőivel, a másik, hogy saját információs rendszerén és információ hordozóin keresztül üzenjen a szövetség tisztségviselőinek és a tagságnak. A két feladat egyidejű vállalása vezethet eredményre.

Megújulásra van szükség a külső tájékoztatási és információs tevékenység szervezésében. Javítani kell a szóvivői tevékenységet, az esemény kommunikációt, az arculatformálást. Az érdekképviselői stratégiával összehangolt kommunikációs stratégia kialakítására van szükség. A szövetségnek az egész társadalom számára szóló üzenetei legyenek összehangoltak, koordináltak a tagszervezeti megszólalásokkal, kezdeményezésekkel. Továbbra is nélkülözhetetlen az MSZOSZ területi képviselőinek kapcsolatépítése a helyi médiával.

Tovább kell fejleszteni és rendeltetésszerűen működtetni a belső információs csatornákat, amelyek biztosíthatják szövetségen belül a gyors és megbízható információáramlást a szövetségi központ, az ágazati szakszervezetek és az alapszervezetek között.

Folytatni kell az MSZOSZ Infó megkezdett tartalmi és formai megújulását, biztosítani kell, hogy eljusson valamennyi ágazati, területi és munkahelyi szervezethez.

Az információáramlásban egyre jelentősebb szerep hárul az MSZOSZ internetes honlapjára. Folytatni kell a honlap korszerűsítését, biztosítani kell naprakészségét, interaktív jellegét.

8. A szövetség nemzetközi kapcsolatai a munkavállalók, a magyar szakszervezetek érdekeinek hatékony képviseletét célozzák. Ebben a demokratikus szakszervezeti mozgalom alapértékeire építünk, tudván, hogy a globalizáció kiteljesedésével, a nemzetközi szinteken születő döntések körének bővülésével nem csökken a nemzeti munkavállalói érdekek megjelenítésének, védelmének szükségessége.

Magyarország európai uniós tagsága a szakszervezeti érdekképviseleti munkának is új kereteket ad: a hazai érdekegyeztetés mindinkább összekapcsolódik a közösségi politikák kialakításával. Ebben érdemi partnerként kell jelen lennünk mind a szövetség, mind a tagszervezetek révén. Az uniós tagság felelősséget jelent mind a magyar szakszervezeti tagok, a munkavállalók, mind az európai közösség dolgozói irányában.

Az eszsz tagjaként bekapcsolódunk az uniós szintű szociális partnerségi struktúrák munkájába, míg az ESZSZ szakmai tevékenységében való részvétel keretét biztosít a politikaformálásra, a döntések előkészítésében való részvételre, a magyar munkavállalói érdekek képviseletéhez. Ez elválaszthatatlan az ágazati szintű érdekvédelemtől. Az európai szintű érdekegyeztetésben koordinált részvételre van szükség, aminek az Európai Szakszervezeti Szövetségben, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságban, a szociális partnerek részvételével működő szakmai testületekben dolgozó képviselők együttműködésén kell alapulnia.

Az MSZOSZ számára is lehetőség, hogy a világméretű szakszervezeti együttműködés keretei megújulnak. Az erősebb érdekképviselet esélyének kereteit megteremtő új Nemzetközi Szakszervezeti Szövetségen (ITUC) belül a globális kihívásokra adandó érdemi válaszok kidolgozására lesz szükség. MSZOSZ érdeke az, hogy a munkavállalói jogok védelmének, a szervezetépítésnek, a tisztségviselő képzésnek hatékony segítséget biztosító nemzetközi struktúrák működjenek, és ehhez mielőbb kialakuljanak a különböző szervezetek közötti koordinált együttműködés, az ésszerű munkamegosztás feltételei. Elengedhetetlen a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség, a Nemzetközi Munkásoktatási Szövetség (IFWEA), a Szakszervezeti Tanácsadó Bizottság (TUAC), az Európai Szakszervezeti Szövetség és az ILO tevékenységének valódi összehangolása. A nemzetközi kormányzati szervezetekben (ILO, ENSZ fejlesztési szervezetei, IMF, Világbank) erősíteni szükséges a munkavállalói érdekképviseletet. Mindeközben figyelemmel kell lenni a szakszervezeti mozgalom, a munkavállalói érdekképviseletek, a civil mozgalmak, szervezetek közötti átalakuló kapcsolatokra.

A kétoldalú együttműködés rendszerében a hagyományos kapcsolatokra építve az érdekvédelmi tevékenységet támogató, a szervezetépítést segítő ismeretek cseréjére helyezzük a hangsúlyt. Kiemelt figyelmet fordítunk a jelentős befektetői súllyal bíró országok szakszervezeteivel való együttműködésre, a szomszédos és a délkelet-európai országok partnerszervezeteivel folytatott kapcsolatokra és tapasztalataink átadására. Ezek során is keressük és kihasználjuk a nemzetközi projekteken való együttműködés lehetőségeit.

Az MSZOSZ támogatja a határmenti szakszervezeti együttműködések megszilárdítását. A regionalizmus erősödésével, a munkaerőpiacok korlátjainak lépcsőzetes lebontásával együtt szükséges a munkaerő szabad mozgását, a munkavállalói és szociális jogok érvényesülését segítő strukturált együttműködés. Részt kívánunk venni az alakuló EURES-T rendszerben. Mindez jelentősen segítheti a hazai területi képviseleti munkát is.

Erősíteni kell a nemzetközi pályázatokban, projekteken való részvételt – tagszervezeti együttműködéssel – hozzájárulva ezzel a szövetség és a tagszervezetek érdekképviseleti munkájának javításához. Folytatjuk a munkahelyi szintű érdekképviseleti munka támogatását,

a munkavállalói képviselők (szakszervezet, üzemi tanács, FB-tagok) tapasztalatszerzését, felkészítését, az európai üzemi tanácsokban való hatékony részvételt.

III.

A szövetség vagyoni helyzete gazdálkodása

Az MSZOSZ pénzügyi és vagyongazdálkodása járuljon hozzá az MSZOSZ szövetségi feladatainak eredményesebb, teljesítményen alapuló, eredmény-centrikus tevékenységéhez, az ehhez tartozó, indokolt és ésszerűen takarékos költségeinek fedezetéül szolgáló források biztosításához.

Az MSZOSZ szövetségi tevékenységét a vagyoni helyzet stabilitásának biztosításával, az alaptevékenység forrásainak és költségeinek egyensúlyba hozatalával, az arányos mértékű és jól szabályozott, fegyelmezett tagdíjfizetéssel, a reálisan megszerzhető külső források növelésével szükséges biztosítani. Mindez – a VI. Kongresszus programja alapján – a költségvetési célok teljesítését szolgáló, belső projektszerű felhasználással, valamint fegyelmezett költséggazdálkodással kell elérni.

Ez alapozhatja meg az MSZOSZ VI. Kongresszusa programjában meghatározott célok teljesítését.

Ehhez szükséges:

- Megteremteni az MSZOSZ költségvetésének folyamatos és tartós egyensúlyát, összhangba hozni az MSZOSZ saját bevételeit és költségeit, különös figyelmet fordítva e tekintetben is a szövetség alaptevékenységének finanszírozhatóságára.
- Finanszírozható – a szövetség feladatait, céljait, programját eredményesebben szolgáló –, teljesítményorientált munkaszervezet kialakítása, annak irányított, ellenőrzött működtetése.
- Ki kell alakítani a tagdíjfizetés egységes és átlátható rendszerét, kiemelt figyelmet kell fordítani a tagdíjfizetés rendjére, mértékére, folyamatosságára.
- Tovább kell folytatni az MSZOSZ vagyongazdálkodási stratégiája által kijelölt feladatok megvalósítását, kiemelt figyelmet biztosítva a Hotel Füred helyzetének haladéktalan rendezésére.
- Felerősíteni, fokozni kell a bevonható és reálisan megszerzhető külső források megszerzésére és azok projektszerű, költségvetésbe integrálására és célorientált felhasználására irányuló tevékenységet.

IV.

A szövetség rétegszervezeteinek programja

1. A Szakszervezeti Ifjúsági Szövetség programja

A magyar szakszervezeti mozgalom jövőjét alapvetően befolyásolja, hogy képes-e újra beépülni a fiatal munkavállalók hétköznapjaiba, és növelni népszerűségét.

Ezért a fiatalokkal való szakszervezeti törődés két alapvető célt kell, hogy szolgáljon.

Az első számú cél a mai magyar társadalomban a szakszervezetekről élő torzkép megváltoztatása. Különös figyelemmel kell fordulnunk a tanuló, pályakezdő, és a már régebb óta dolgozó fiatalok felé. Az MSZOSZ-nek és tagszervezeteinek még inkább nyitnia kell a fiatal generációk irányába, segítve őket szakszervezeti szervezeteik, ifjúsági tagozataik létrehozásában, működtetésében. Biztosítani kell a szakszervezeti tisztségviselői utánpótlást. Ezt alapvetően a vállalatoknál működő helyi szakszervezetek közreműködésével, különböző kampányok szervezésével tudjuk elérni.

A másik alapvető cél, hogy az iskolából kikerülő, fiatal pályakezdők öntudatos munkavállalóvá váljanak. Ismerjék a munkaerőpiac működésének szabályait, pontosan legyenek tisztában az őket megillető jogokkal, és tudják a kötelességeiket. El kell érünk, hogy az oktatási rendszer a mainál komolyabb szinten foglalkozzon a munkavállaláshoz kapcsolódó ismeretek oktatásával.

Tovább kell folytatnunk, és fejleszteniük kell a már szakszervezeti tag fiatalok képzését. Minél szélesebb körű elméleti és gyakorlati ismeretekkel kell felruháznunk őket, így kinevelve a magyar szakszervezetek jövőbeni vezető rétegét.

2. Az MSZOSZ Nyugdíjas Szövetség programja

A szövetség tudatában van annak, hogy szükséges az állami költségvetés rendbetétele, a kiadások csökkentése, a nagy elosztó rendszerek reformja, és az ezzel egyidejűleg megkezdődő – nagyobb részt EU-s pénzekből fedezett – beruházások fejlesztése.

A Nyugdíjas Szövetség kezdeményezi, hogy bevonásával kezdődjék meg azon intézkedések előkészítése, amelyek a megszorító intézkedéseket követő gazdasági fellendülés időszakában:

- biztosítják, hogy folytatódjanak az öt évre szóló, a nyugdíjarányok javítását szolgáló, további korrekciós intézkedések;
- fokozatosan megvalósítják a nyugdíjak nettó keresetekkel azonos mértékű évenkénti emelését;
- lehetővé teszik, hogy olyan nyugdíjreformot dolgozzanak ki és vezessenek be, amely a nyugdíjasoknak – a társadalmi, gazdasági lehetőségekkel összhangban – rövid, közép- és hosszútávon is tisztességes megélhetést biztosít.

A Nyugdíjas Szövetség programjának fontos részét képezi a méltóságteljes öregkor megélése érdekében kifejtett munka. Ehhez biztosítani kell a megfelelő lakhatás, a megélhetés és az egészségügyi ellátás emberhez méltó színvonalát.

- El kell érni, hogy mindenki számára elérhető legyen a művelődéséhez, a társasági élethez, az üdüléshez – kiemelten a gyógyüdüléshez – való hozzájutás.
- Biztosítani kell, hogy a legnehezebb helyzetben lévőknek megfelelő szociális háló védje.
- Kiemelten fontos feladata a Nyugdíjas Szövetségének odafigyelni az egyedül élő, a beteg, a szociálisan rászoruló idős emberek életkörülményeire.

Az MSZOSZ kongresszusi határozatában kezdeményezze, hogy a nyugdíjas szakszervezeti szervezeteket ne zárják ki a társadalmi szervezetek pályázati támogatási rendszeréből.

3. Az MSZOSZ Női Választmányának programja

Az MSZOSZ Női Választmány érdekvédelmi és érdekképviselői tevékenységét a következő négy évben is az MSZOSZ érdekvédelmi munkájához szervesen kapcsolódva kívánja végezni. Az esélyegyenlőség minden szinten való megvalósulását tekintjük fő célkitűzésünknek. A Választmány tevékenysége középpontjában a munkavállaló nők és a családok helyzetének javítása áll.

Mindezek elérésének érdekében a következő tennivalókat fogalmazzuk meg.

Feladatok a szakszervezeti tevékenységre vonatkozóan

- Szükségesnek tartjuk, hogy az esélyegyenlőség fogalma beépüljön az össz-szakszervezeti munkába, ennek érdekében készüljön statisztika a különböző, szociális és egyéb hátrányos helyzetű szakszervezeti tagok bérezési, továbbképzési, juttatási stb. helyzetéről (nők, pályakezdők, 45-50 év felettek, fogyatékkal élők és egyéb hátrányos helyzetűek).
- Az MSZOSZ, mint a legnagyobb konföderáció járjon élen a Szövetség Esélyegyenlőségi Programjának elkészítésével. A munkahelyi szervezetek terveinek elkészítéséhez nyújtson hatékony segítséget.
- El kell érni, hogy minél több vállalati ksz-be kerüljenek be, az Mt-ben meghatározottakon túl, a nőkre és a gyermekes szülőkre vonatkozó kedvezmények.
- Szükségesnek tartjuk az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Elősegítéséről szóló Törvény módosításának szorgalmazását az OÉT-ben annak érdekében, hogy a versenyszférában is kötelező legyen az Esélyegyenlőségi Tervek készítése, az Esélyegyenlőségi Bizottságok létrehozása és működési feltételeik biztosítása.
- Szükségesnek tartjuk oktatási program kidolgozását az MSZOSZ-hez tartozó tagszervezetek tisztségviselői felkészítésére, hogy az esélyteremtés ügye minden érdekvédelmi tevékenység természetes elemévé váljon. A képzések témái közé kerüljön be az esélyegyenlőség témaköre.
- Nemzetközi munkánk tapasztalatait be kell építeni az MSZOSZ munkájába. Fel kell dolgozni, elemezni a nők és férfiak egyenjogúságával foglalkozó,

legfontosabb dokumentumokat, minden esetben be kell tartani a tagságunkkal járó kötelezettséget.

Feladatok a kormányzati munka befolyásolása irányába

Tovább kell folytatni javaslattevő munkánkat a nők, a kisgyermekes szülők munkajogi védeltségének növeléséért. Így kerüljön törvénybe a gyesről/gyedről visszatérő szülők 90 napos védeltsége. Továbbá

- Érvényt kell szerezni annak, hogy gyesre/gyedre menők helyét csak határozott idejű munkaszerződéssel tölthessék be,
- Szorgalmazzuk, hogy pozitív diszkriminációt alkalmazzanak a munkaerő-felvételnél és az elbocsátásoknál a 10 év alatti gyermeket nevelő anyák és a 45 év feletti nők tekintetében,
- Követeljük, hogy a gyermektámogatási rendszerben az értékállóság megőrzése érdekében a támogatások mértéke igazodjon a mindenkori minimálbér összegéhez,
- Elfogadhatatlannak tartjuk azt a meghonosodó gyakorlatot, hogy a munkaadók a gyermekek után járó pótszabadság kiadása esetén is alkalmazzák az alapszabadság Mt által rögzített szabályait. Követelni kell az ilyen gyakorlat beszüntetését, mivel ez nemcsak sérti a gyereket nevelők érdekeit, de a törvény alkotó szándékával sem egyeztethető össze.

Az egész életen át tartó tanulás feltételrendszerének megteremtése érdekében fellépünk:

- Minden a munka világát szabályozó törvényben vegyék figyelembe a gyesen/gyeden lévők és az onnan visszatérők képzésének biztosítását. Ilyen esetben fizetett szabadságra és ingyenes képzésre legyen lehetőség.
- Javasoljuk, hogy a kollektív szerződések része legyen a képzési terv.

Továbbra is igényeljük a családbarát munkahelyek díjazását, ajánljuk, hogy már a nevezésnél is legyen feltétel a rendezett munkaügyi kapcsolat és az Esélyegyenlőségi Terv megléte.

Javasoljuk, hogy az ÁPB-knek legyen esélyegyenlőségi tervük. Javasoljuk, hogy a munkahelyeken az esélyegyenlőségi bizottságoknak a nőket érő jogsérelmek esetében egyeztető jogkörük legyen.

A munkaügyi és munkavédelmi felügyelet jog- és hatásköre terjedjen ki az esélyegyenlőség ellenőrzésére, tapasztalataikról kapjon tájékoztatást a helyi szakszervezet, illetve évente készüljön jelentés tapasztalataikról.

Szorgalmazzuk, hogy évente készüljön országos felmérés a nők munkaerő-piaci, foglalkoztatási, bérezési, előrejutási helyzetéről. A KSH munkavállalókkal kapcsolatos adatait nő-férfibontásban adják ki.